

Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού (ΕΜΕΤ) – Παράρτημα Θεσσαλονίκης,
Μουσείο Ύδρευσης ΕΥΑΘ, Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης, Δήμος Θεσσαλονίκης,
Δ/νσεις Α΄ βάθμιας και Β΄ βάθμιας Εκπαίδευσης Ανατολικής και Δυτικής Θεσσαλονίκης
ΚΠΕ Ελευθερίου Κορδελιού και Βερτίσκου

Η βιομηχανική κληρονομιά και η «μνήμη της πόλης» στο πλαίσιο της εκπαίδευσης για το περιβάλλον και την αειφορία

Γεωργία Ζαχαροπούλου
Δρ Πολιτικός Μηχανικός, M.A.
gzachar.heritage@gmail.com

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ

ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

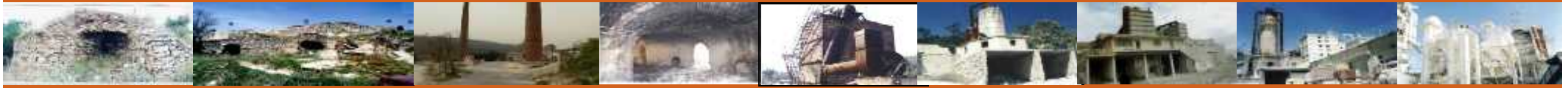
ΑΕΙΦΟΡΙΑ

- **Η αρχή της αειφορίας:** η ορθολογική επέμβαση στο περιβάλλον, ώστε να διαφυλάσσεται η *ποιότητά* του για τις επόμενες γενιές (πρώτη αναφορά στο άρθρο 24, Σύνταγμα της Ελλάδας, ΦΕΚ 84/Α΄/17.4.2001)

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

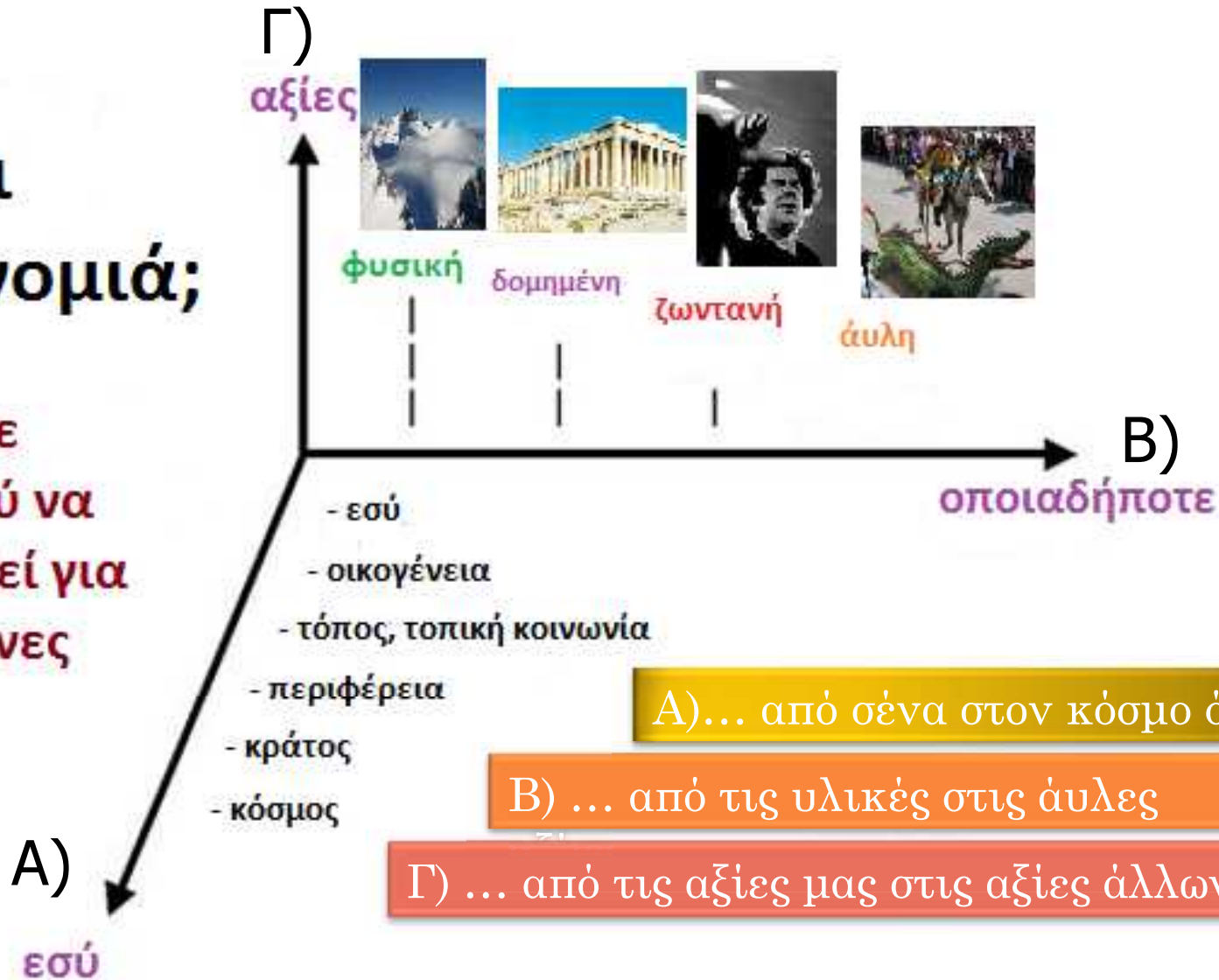
- **Πολιτιστική κληρονομιά:** αποτελείται από τα *υλικά* και *άυλα* πολιτιστικά αγαθά (άρθρο 1, Ν. 3028/02 “Περί Προστασίας των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς”)

ΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Τι είναι κληρονομιά;

Οτιδήποτε
θέλεις εσύ να
διατηρηθεί για
τις επόμενες
γενιές

Αξίες της βιομηχανικής κληρονομιάς

Πολιτισμικές αξίες

- **Υποκειμενικές:** αισθητικές (μορφή, κλίμακα, χρώμα, υφή, υλικό, οσμές και ήχοι), κοινωνικές (εστία πνευματικών, πολιτικών, ιστορικών, εθνικών δραστηριοτήτων, πηγή ανάλογων συναισθημάτων κ.α.)
- **Αντικειμενικές:** επιστημονικές (σπανιότητα, ποιότητα, αντιπροσωπευτικότητα, καθετοποίηση παραγωγής), τεχνολογικές (επίπεδο τεχνολογίας, στάδια εξέλιξης παραγωγικής διαδικασίας κ.α.)
- **Γεωστρατηγικές:** διοικητικές (κέντρο τοπικής ή υπερτοπικής σημασίας βιομηχανικής παραγωγής), ενεργειακές (αυτοδιαχείριση ή μη πρώτων υλών και πηγών ενέργειας κ.ά.)

Οικονομικές αξίες (τι είδους ανάπτυξη είχαμε και τι επιθυμούμε;)

- Αξία χρήσης/επανάχρησης των κτηρίων και των πηγών ενέργειας
- Τουριστική αξία
- Πολιτική αξία
- Προοπτικές προσέλκυσης επιχορηγήσεων/επενδυτών

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

**Κριτική
Προσέγγιση**

ΕΡΕΥΝΕΣ

τεκμηρίωση
των **αξιών**

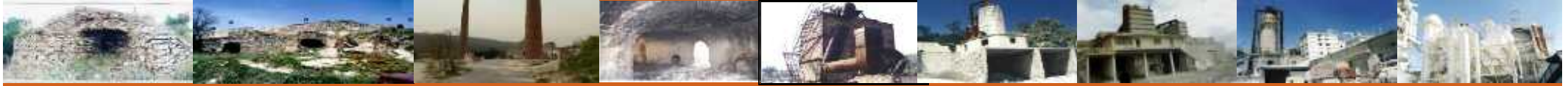
ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ανάπτυξη
πολιτικής

ΔΡΑΣΕΙΣ

αιιφορική
διαχείριση

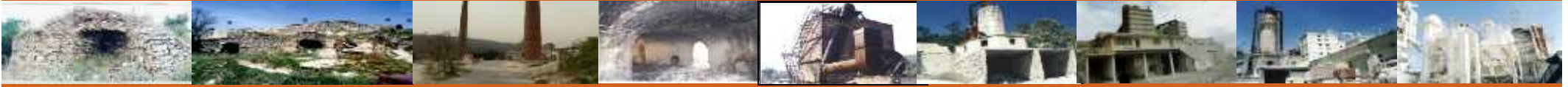
ΣΤΑΔΙΟ Α : ΕΡΕΥΝΕΣ

- **Εντοπισμός και αναγνώριση των αξιών** και διασφάλιση της ασφαλούς πρόσβασης στο χώρο για την τεκμηρίωσή τους
 - Εντοπισμός, έρευνα πεδίου και καταγραφή της βιομηχανικής κληρονομιάς (κτιρίων και εξοπλισμού)
 - Συλλογή και καταγραφή λοιπών πληροφοριών (αρχειακών, γραπτών, προφορικών κ.ά.)
 - Συγκριτική μελέτη - αξιολόγηση βάσει **κριτηρίων**
 - Σύνταξη κειμένου τεκμηρίωσης των αξιών

- ✿ Η έννοια της «ολοκληρωμένης προστασίας» Διακήρυξη του Άμστερνταμ 1975
- ✿ Burra Charter 1978-1988, αναθεώρηση 1999
- ✿ TICCIH Charter 2003 για την αναγνώριση και προστασία της βιομηχανικής κληρονομιάς

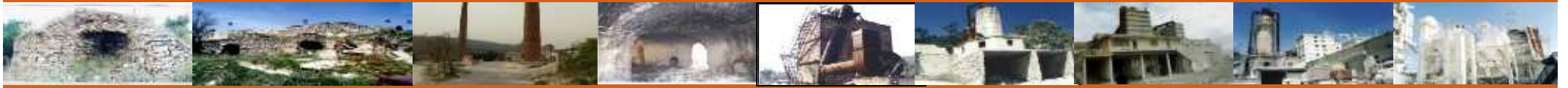

Ανάπτυξη πολιτικής διαχείρισης

- Εντοπισμός των **υποχρεώσεων** που πηγάζουν από την αναγνώριση και τεκμηρίωση των αξιών
- Συλλογή πληροφοριών για άλλες παραμέτρους, που ενδεχομένως επηρεάζουν το μέλλον της βιομηχανικής κληρονομιάς (ανάγκες του ιδιοκτήτη, εκδήλωση ενδιαφέροντος από θεσμικό ή στρατηγικό επενδυτή, ευρύτερα προγράμματα χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού σε εξέλιξη, λοιποί εξωτερικοί παράγοντες κ.ά.)
- Διερεύνηση εναλλακτικών προοπτικών (αισιφόρων ή μη;)
- Αξιολόγηση των επιπτώσεών τους στις αξίες
- Διατύπωση **προτάσεων δράσεων**

Στρατηγική διαχείρισης (αισιφόρος ή μη:)

- Κατάστρωση και επεξεργασία στρατηγικών διαχείρισης
- Επιλογή της καταλληλότερης και υλοποίησή της
- Τεκμηρίωση (φωτογραφική κ.ά) πριν από οποιαδήποτε επέμβαση
- Συνεχής παρακολούθηση, έλεγχος, ανατροφοδότηση και επαναξιολόγηση των επιπτώσεων στις αξίες

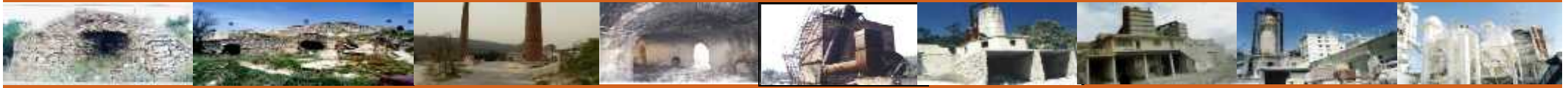

Η αειφόρος διαχείριση μιας περιοχής

- Είναι ευθύνη των φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης για την ενεργοποίηση και συμμετοχή των **πολιτών**
- Μπορεί να πετύχει μόνο όταν ληφθούν υπόψη οι **κοινωνικοί παράγοντες**
- Απαιτεί αναπροσαρμογή νομοθετικών και διοικητικών μέτρων και κατάλληλα μέσα **χρηματοδότησης**
- Υποστηρίζει τη βιομηχανική δραστηριότητα **μικρής κλίμακας**, υψηλής ποιότητας, με αξιοποίηση -χωρίς υπερεκμετάλλευση- των τοπικών φυσικών πόρων, με ενσωμάτωση καινοτόμων εφαρμογών, χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με αυξημένη ευαισθησία και υπευθυνότητα στη διαχείριση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων
- Δίνει ευκαιρίες για εκπαίδευση σε **τεχνικά επαγγέλματα** σχετικά με τις αποκαταστάσεις και τα παραδοσιακά επαγγέλματα: οι συνθήκες εργασίας, ο μισθός, η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, η εξασφάλιση απασχόλησης και η κοινωνική προβολή πρέπει να είναι σε επίπεδα αρκετά ελκυστικά, ώστε να παρακινήσουν νέους ανθρώπους να ακολουθήσουν και να παραμείνουν σε κλάδους που έχουν σχέση με τη διαχείριση της βιομηχανικής κληρονομιάς
- Προϋποθέτει οι υπεύθυνοι φορείς για τα **εκπαιδευτικά** προγράμματα σε όλα τα επίπεδα να προσπαθήσουν να προωθήσουν το ενδιαφέρον των νέων ανθρώπων για κλάδους της διατήρησης με την ευρεία έννοια του όρου

ΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Τι είναι κληρονομιά;

Οτιδήποτε
θέλεις εσύ να
διατηρηθεί για
τις επόμενες
γενιές

